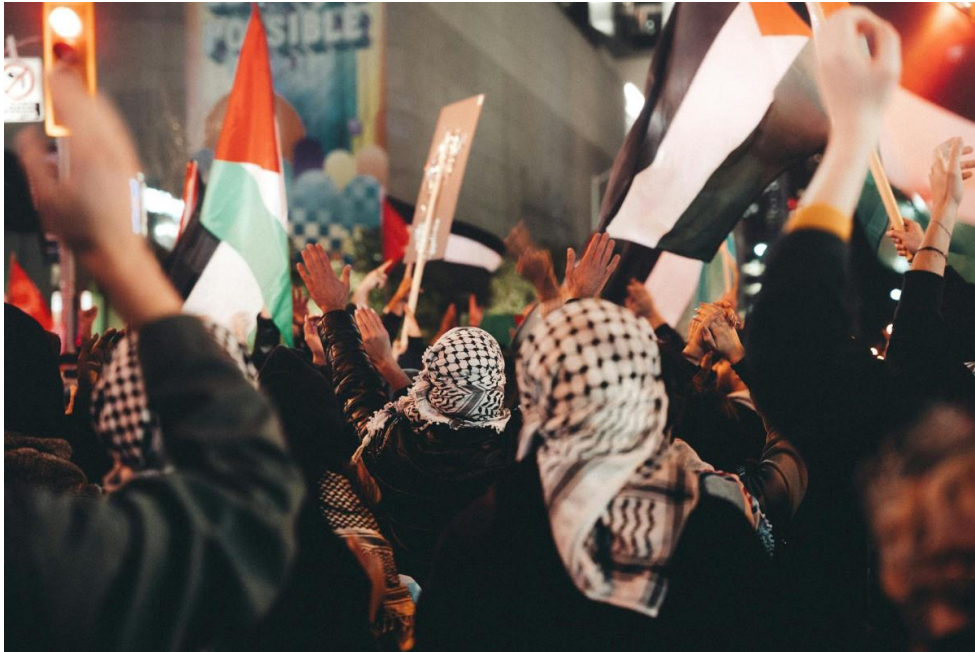

زمینه‌مند کردن مقاومتⁱنوشته‌ی یک نویسنده‌ی ناشناس فلسطینیⁱⁱ

ترجمه‌ی سیدسجاد هاشمی نژاد

«چرا فلسطینی‌ها به‌طور صلح‌آمیز مقاومت نمی‌کنند؟»

استدلالی بزدلانه، که یکی از استدلال‌های بی‌شمار این‌چنینی است؛ و هواداران این استدلال، به‌شرطی که مردم فلسطین گوسپندانی مهیای سربریده شدن و مصداق تام قربانی باشند، حاضرند با شادمانی همدلی و «همبستگی» خود را عرضه کنند. این پرسش، حتی وقتی با حسن‌نیت طرح می‌شود، به منظری اشاره دارد که عاری از فهم تاریخی است و جداافتاده از واقعیت.

امروز، طی جنگ نسل‌کشانه‌ی اسرائیل علیه فلسطینیان، حدود ۴۰ هزار فلسطینی به‌طور مستقیم به شهادت رسیده‌اند - و پیش‌بینی‌های معطوف به آینده تعداد کشته‌های غیرمستقیم را تا ۱۸۶ هزار نفر برآورد می‌کنند؛ کشته‌هایی عمدتاً در غزه، و با تعدادی بسیار کمتر در کرانه‌ی باختری و دیگر نقاط فلسطین تاریخی.

تحت استعمار سکونت‌گزین و اشغال، مهاجم از خشونت عمدتاً به‌منظور تحمیل اراده‌اش و تثبیت سلطه‌اش بهره می‌برد. خشونت پروژه‌ی صهیونیستی مداوم است و بر نسل‌های متمادی فلسطینیان اعمال شده. حبس، گرسنگی

دادن، جنگ روانی، سلب مالکیت از زمین، بمباران، یورش‌های نظامی و ترور بیش از ۷۰ سال است که تداوم داشته‌اند.

از زمان حاکمیت بریتانیایی‌ها در پایان جنگ جهانی اول و از خلال تأسیس دولت اسرائیل در سال ۱۹۴۸، ما در فلسطین تحت تهاجم، استعمارگری، استعمار سکونت‌گزینⁱⁱⁱ و اشغال بوده‌ایم. هیچکدام از این اقدامات «خشونت پرهیز» نبوده‌اند؛ بنابراین، فلسطینی‌ها به‌مثابه مردمی در جنوب جهان در زمینه‌ای زندگی می‌کنند که مهاجم اصلی، پروژه‌ی استعمار سکونت‌گزین و زیرساخت‌های اشغال‌گرانه‌ی آن است.

در این دقیقه، یک پرسش برجسته می‌شود: مقاومت چیست؟ چنان‌که فرانتس فانون در *دوزخیان زمین می‌نویسد*، «رهایی ملی، مقاومت ملی، بازیابی ملیت یک مردم، مُلکِ مشترک^v؛ عناوین استفاده‌شده هرچه که باشند، یا فرمول‌های پیشنهادی تازه هرچه که باشند، استعمارزدایی همواره پدیده‌ای خشونت‌آمیز است.»

الجزایر و فلسطین

نزد فلسطینیان، الجزایر یکی از نزدیک‌ترین و ارجمندترین نمونه‌های مقاومت در برابر یک پروژه‌ی استعماری است. الجزایری‌ها که حدود ۱.۵ میلیون نفر از مردمشان را در جنگ استقلالشان (۱۹۵۴ تا ۱۹۶۲) در برابر استعمارگری فرانسه از دست دادند، با نیروهای بی‌رحم فرانسوی‌ای می‌جنگیدند که در سال ۱۸۳۰ به الجزایر حمله کرده بودند و می‌کوشیدند تا با تاکتیک‌هایی از شکنجه گرفته تا قتل‌عام و قحطی، الجزایر را در مقام یک مستعمره تثبیت کنند. فرانسه، استعمار الجزایر (و دیگر کشورها) را در قالب *رسالت تمدن‌ساز* خود توجیه می‌کرد، و بدین ترتیب هر عمل نسل‌کشی‌گرانه و غیرانسانی‌ای در برابر آنچه که آنان الجزایری‌های وحشی و نائسان تصویر می‌کردند، پذیرفته می‌شد. الجزایر با قربانی‌های بسیار، و عمدتاً از طریق طغیان‌های متقابل^v در برابر یک نیروی مهاجم، جنگ استقلال از فرانسه را در سال ۱۹۶۲ پیروز شد.

خشونت مردم استعمارشده همیشه یک پاسخ است و نوعی *خشونت متقابل*^{vi} در قبال خشونت استعمارگری؛ نمی‌شود این خشونت را از تاریخچه‌ی انقیاد استعماری و کردوکارهای ناعادلانه‌ی تحمیل‌شده به آن مردم از سوی یک موجودیت یا پروژه‌ی بیگانه، منفک کرد. این خشونت، چه در پاسخ به یک تکانه یا تحریک «بلافاصل» باشد و چه نباشد، ماهیتاً ضداستعماری و ضدامپریالیستی است.

صلح‌طلبی به صلح نمی‌رسد

البته که هر شخص فلسطینی یا عرب بی‌صبرانه منتظر روزی است که صلح حاکم شود. اما «صلح» یک نتیجه و وضعیتی از وجود است، نه مسیری به سوی راه‌حل - خصوصاً وقتی که رقیب یا دشمن شما به‌شکلی جنون‌آمیز

مصمم به تحمیل خشونت باشد. نباید انتظار داشت که مردمی تحت اشغال با «صلح‌آمیز» بودن یا صلح‌طلب بودن به رهایی دست یابند.

زیرلایه‌ی واقعی استدلال مبتنی بر «مقاومت صلح‌آمیز»، اندیشه‌ی صلح‌طلبی است. مفهوم «خشونت‌پرهیزی» و «صلح‌طلبی»، همسو با پروپاگاندا‌ی جریان اصلی غربی و دم‌ودستگاه صنعت نهادهای غیرانتفاعی، محبوبیت یافته است. در فلسطین، این امر را از خلال امضای پیمان اسلو در انتهای انتفاضه‌ی اول می‌بینند که با نصب «مرجعیت فلسطینی»^{vi i} - دولت کمپرادوری^{viii} که هژمونی اسرائیل-آمریکا سر پا نگهش می‌داشت - به اوج رسید. این ماجرا به سود پروژه‌ی صهیونیستی است و ناگفته پیداست که هر قیام مردمی توده‌های فلسطینی، عدم مشروعیت «مرجعیت فلسطینی» را تصدیق خواهد کرد. هر جمعیتی که نتواند از خودش در برابر خشونت دفاع کند یا به مقابله با آن برخیزد، خود را در معرض فنا قرار داده. چنین کاری، اجازه می‌دهد که چرخه‌ی مداوم پاکسازی قومی و نسل‌کشی تصاعدی بی هیچ امیددی در دیدرس تداوم یابد.

مهاجمان بیگانه، اشغالگران یا استعمارگران انتظار دارند کسانی که قصد استعمار ایشان را دارند، صلح‌طلب باشند. چنین انتظاری، این پرسش را پیش می‌کشد: اگر چنین مردمانی زمانی وجود داشته‌اند، اکنون در کجا مدفونند؟

حق به مقاومت

بدین ترتیب، مقاومت، آن اقدام سرکشانه علیه یک نیروی مهاجم یا سرکوب‌گر است که شامل خشونت متقابل نیز می‌شود، و در تاریخ مقاومت ضداستعماری عرب، چنین چیزی یک وظیفه‌ی ملی برای کسانی که توانایی آن را دارند به شمار می‌آید. مقاومت می‌تواند فردی باشد یا جمعی، از نافرمانی مدنی گرفته تا صمود/پایداری تا حمله و طغیان متقابل.

اگر استدلال، بر دوگانه‌ی حقوق و زور مبتنی باشد، پس فلسطینیان کاملاً حق مقاومت دارند. دست‌کم، چنین حقی حتی در قوانین بین‌المللی نیز تصدیق شده: حق به مقاومت. به‌رغم حق به مقاومت، ما در جریان اصلی و حتی در برخی گوشه‌وکنار جریان چپ، ضدیت با حق حاکمیت بر سرنوشت فلسطینیان را شاهدیم. نزد این گروه، حمایت از مقاومت فلسطینیان مشروط است به سکولاریسم و تاکتیک‌های «خشونت‌پرهیز». اما اینکه مردمی تحت اشغال و اشغال لیاقت دفاع از جان خویش را دارند یا نه، نباید مشروط به آن باشد که آن‌ها در گرایشات ایدئولوژیک مسلط یا سبک‌های حکمرانی اروپا و شمال آمریکا می‌گنجد یا نمی‌گنجد.

برای آنکه فلسطینیان، مردم عرب و تمام مردمان منطقه‌ای که در همسایگی ایشانند بتوانند در وضعیت «صلح» زندگی کنند، آن نیروی اصلی‌ای که در حال تحمیل انواع خشونت است باید شکست بخورد. در این مورد، آن نیرو، پروژه‌ی استعماری صهیونیستی است، به همراه هر حمایت امپریالیستی‌ای که این پروژه دریافت می‌کند.

دقیقه‌ای که در آن هستیم، و نیت نسل‌کشانه‌ای که کاملاً آشکار در پروژه‌ی صهیونیستی مشاهده‌اش می‌کنیم، ما را وامی‌دارد که بفهمیم که همبستگی و حمایت ما از آرمان فلسطین باید نامشروط باشد. لازم است از خود بپرسیم: آیا پروژه‌ی استعماری صهیونیستی حاضر خواهد بود تا فلسطین را ترک کند... به طریقی صلح‌آمیز؟

ⁱ <https://briarpatchmagazine.com/articles/view/contextualizing-resistance>

ⁱⁱ نویسنده‌ی ناشناس، یکی از سازمان‌دهندگان باسابقه‌ی جماعت‌های فلسطینی است. - م.

ⁱⁱⁱ Settler colonialism

^{iv} commonwealth

^v Counter-insurgency

^{vi} Counter-violence

^{vii} - Palestinian Authority در فضای فارسی‌زبان عمدتاً به «تشکیلات خودگردان» ترجمه می‌شود. - م.

^{viii} کمپرادورها، اشاره به عوامل یا شرکای کسب‌وکار بومی‌ای دارد که با سرمایه‌گذاران یا قدرت‌های بی‌گانه همکاری می‌کنند یا همدست می‌شوند. - م.